

Lørenskog kommune

postmottak@lorenskog.kommune.no

Deres ref.: 21/3431

Oslo, 22. oktober 2021

Dette brevet sendes på vegne av Akershus og Oslo orienteringskrets, Birdlife Oslo og Akershus, DNT Oslo og omegn, Naturvernforbundet Oslo og Akershus, Norges Jeger- og Fiskerforbund Akershus, Skiforeningen og Østmarkas venner.

Uttalelse til Planprogram for kommuneplanens arealdel, Lørenskog kommune

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Akershus er et samarbeidsnettverk for natur- og friluftslivsorganisasjoner i Akershus og har som hovedformål å ivareta naturmangfoldet og friluftslivet i området. FNF Akershus synes planprogrammet for arealdelen inneholder mye bra. Vi anbefaler kommunen å føre arealregnskap og ha som ambisjon å bli arealnøytral da arealendringer er den største trusselen for naturen. I tillegg håper vi Lørenskog kommune utnytter virkemidlene i kommuneplanens arealdel til å sikre Lørenskogs verdifulle natur- og friluftslivsområder. Vi savner et kapittel om behovet for utredninger i forbindelse med rullering av arealdelen og mener dette bør inngå. Videre minner vi om ivaretagelsen av friluftsdammene Østbyputten og Åmotdammen, og gir innspill til frister og medvirkning.

Tilsluttede organisasjoner i FNF Akershus er alle sterkt opptatt av å ta vare på naturgrunnet i Lørenskog kommune, samt fremme et allment tilgjengelig friluftsliv.

To store kriser preger verden i dag – klimakrisen og naturkrisen^{1 2}. Den største trusselen er arealendringer. Inngrepene gjøres stykkevis og delt, og medfører at både naturmangfoldet og friluftslivet forringes. For å stanse tapet av naturmangfold, samt bremse den globale oppvarmingen, må arealforbruket stoppes. **Ivaretagelse av naturen er grunnlaget for et bærekraftig samfunn.** Naturen renser vannet og lufta, produserer oksygen, sikrer pollinering av planter, resirkulerer næring, binder jordsmonnet, lagrer karbon, beskytter mot erosjon og er viktig for

¹ FNs klimapanel (IPCC) sin spesialrapport om klimaendringer og landarealer av 8. august 2018

² Naturpanelets (IPBES) rapport av 6. mai 2019

overvannshåndtering og flomdemping. Naturen er rekreasjonssted og områder hvor befolkningen driver med aktivitet. Stedegen natur gir store og små samfunn stedsidentitet.

Under vil vi gi kommentarer på relevante kapitler i planprogrammet for Lørenskogs kommuneplan.

Kommentarer til kap. 2 - Bakgrunn og føringer

Som nevnt over er ivaretagelse av naturen grunnlaget for et bærekraftig samfunn. Vi er derfor veldig glade for at FNs bærekraftsmål legges til grunn for planarbeidet, og at kommunen har vedtatt en arealstrategi.

Kommentarer til kap. 3 - Hovedtemaer i revisjonen

FNF Akershus støtter at utbygging skal finne sted nær knutepunkt, i en klart definert byggesone og innenfor en grønn grense, slik at Marka, kulturlandskap og blågrønne verdier sikres. Vi er veldig fornøyde med at kommunen ønsker «å sikre sammenhengende blågrønne strukturer og turveier gjennom byggesonen». Det er flott at kommunen ønsker å åpne bekker for bedre overvannshåndtering, naturmangfold og friluftsliv. Videre er det veldig bra at kommunen vil bevare hundremeterskoger, «også ved utbygging».

Som nevnt er kommunenes arealplanlegging den mest avgjørende faktoren for å ivareta naturverdier, friluftsliv, kulturmiljø og landskap. Vi håper Lørenskog kommune bruker virkemidlene i kommuneplanens arealdel til å sikre Lørenskogs verdifulle naturområder, grøntområder, grønne korridorer, grønne lunger og hundremeterskoger, deriblant

- **sørge for at natur- og friluftslivsverdiene blir sikret gjennom arealdelens bestemmelser**, f.eks. angående mye brukte turområder, tilgang til naturområder fra bolig, vassdrag og kantsoner langs vassdrag
- **innlemme vannmiljøhensyn** via arealformål og gi bestemmelser og retningslinjer for å beskytte vannmiljøet i kommunen
- sette søkelys på grøntområder og sammenhengende turveisystem fra sentrum og ut til marka, og **iverksette prosjektet Friluftslivets ferdselsårer³** i planprogrammet som tiltak for å ivareta disse kvalitetene.
- ivareta friluftsområdene identifisert gjennom prosjektet «**Kartlegging og verdsetting av friluftsområder**» og oppdatere denne kartleggingen jevnlig
- vurdere etablering av forskjellige **hensynssoner for naturmiljø i viktige økologiske funksjonsområder**. Dette kan være hekkeplasser eller mindre leveområder for forskjellige arter som stadig blir færre. Det kan være enkle ting som at vegetasjon skjermes vannforekomster fra boligbebyggelse, eller at kantvegetasjon langs vei og sti må få bestå som skjerm. Dette er som regel lovregulert i forskjellig lovverk, men vi ser dessverre til stadighet at kantsoner hogges uten at det får konsekvenser for tiltakshaverne.
- **tillegge prinsippet om samlet belastning i naturmangfoldloven § 10 større vekt i konsekvensutredninger**, slik at bl.a. arter og naturtyper ses i en større sammenheng.

³ [Prosjektet friluftslivets ferdselsårer, Miljødirektoratet](#)

Kommuner i Norge scorer dårlig på praktisering av naturmangfoldlovens § 10 Samlet belastning⁴.

Ny vurdering av eksisterende, uregulerte utbyggingsområder. FNF Akershus anbefaler kommunen å gå gjennom uregulerte utbyggingsområder for å se om behovet er endret og arealformålet for disse eventuelt kan endres tilbake til LNF-områder.

Arealbruk, arealregnskap og arealnøytralitet. Det er arealendringer som hovedsakelig truer natur- og friluftslivsverdiene, da særlig bit for bit-utbyggingen som samlet sett beslaglegger og splitter opp naturområdene. Kommunenes arealplanlegging er den mest avgjørende faktoren for å ivareta naturverdier, friluftsliv, kulturmiljø og landskap. Det hviler derfor et stort ansvar på kommunenes politikere og administrasjoner for å ivareta naturen og muligheten for å bruke denne. Hensynet til naturen må gjenspeiles i arealbruken. **Vi anbefaler derfor kommunen å føre arealregnskap⁵ og ha som ambisjon å bli arealnøytral⁶.** Dette går for eksempel ut på at man gjør en kunnskapsbasert vurdering av hvilke naturtyper det ikke skal være rom for å bygge ned mer av i kommunen.

Videre **ber vi kommunen sørge for at arealbruken blir avklart gjennom planprosesser**, og at dispensasjonspraksis ikke forringer dette. Det betyr også at man primært bør fortette der det skal bygges boliger, nærings- og industribygg osv., og der natur tas i bruk må den kompenseres ved å restaurere nedbygd/ødelagt natur. Generelt bør kommunen etterstrebe og unngå utvalgte naturtyper, rødlista naturtyper, myrområder, elvekanter, gammelskog, kulturlandskap, arter av nasjonal forvaltningsverdi og deres økologiske funksjonsområde og prioriterte arter og deres økologiske funksjonsområde. Videre bør kommunen **sikre sammenhengende naturområder** for å ivareta tilstrekkelig store leveområder for arter som har et stort arealbehov, sikre økologiske korridorer som er viktig for forflytning og klimatilpasning og sørge for tilgang til større, sammenhengende friluftsområder for befolkningen.

Viktige friluftslivsdammer. Vi minner om utfordringene rundt de to dammene Østbypotten og Åmotdammen. Vi håper kommunen her sikrer damanleggene dere har overtatt eierskapet til, slik at de kan fortsette å være to viktige friluftslivspærler for Lørenskogs befolkning.

Behov for kartlegginger

Vi savner et kapittel om behovet for utredninger i forbindelse med rullering av arealdelen for Lørenskog kommune.

Naturkartlegging. Det er kjempebra at kommunen skal kartlegge naturmangfoldet og at det planlegges oppstart av arbeid med kommunedelplan for naturmangfold. Lørenskog kommune er kommune nr. 92⁷ i verktøyet Naturkampen - en rangering av landets kommuner ved vurdering av tretten kriterier knyttet til naturmangfold. Denne posisjonen bør komme fram i planprogrammet og ved utarbeidelsen av kommuneplanen. Naturkampen viser også hvor kommunen kan forbedre seg.

Statusoppdatering for kartlegging av viktige naturtyper i Akershus 2020⁸ anbefaler en kartlegging av restene av ravinedaler, og en revidering av kommunens samlede skogkartlegging. I tillegg påpekes

⁴ [Gjennomgang av praktisering av naturmangfoldloven, 2014](#)

⁵ [Arealregnskap, Viken fylkeskommune](#)

⁶ [Arealnøytralitet, Sabima](#)

⁷ [Naturkampen - Lørenskog kommune](#)

⁸ [Statusoppdatering for kartlegging av viktige naturtyper i Akershus-delen av Viken, 2021](#)

det at de fleste kartleggingene i kommunen er gamle, og at det derfor i alle plan- og utbyggingsprosjekter vil være viktig med nye kartlegginger.

Kartlegging av behov og passende lokaliteter for næringsutvikling. FNF Akershus ber kommunen om å kartlegge hvilke behov for næring kommunen har og undersøke om noen av behovene kan samlokaliseres regionalt eller med nabokommuner. Videre må det gjøres en kartlegging av hvilke lokaliteter som egner seg og hvilke lokaliteter som absolutt ikke egner seg for næring.

Utarbeide en **plan for massehåndtering**. Det er viktig å ha en plan for arealbruk knyttet til deponering av overskuddsmasser samt vurdere om masser kan brukes lokalt.

Kommentarer til kap. 4 - Planprosess og fremdrift

Lange nok høringsfrister på kommuneplanen. FNF Akershus leser ut fra prosesskartet at høringsperioden på arealdelen planlegges i juni-september 2022. Juli måned og ut i august er ferietid for veldig mange. Kommuneplaner er ofte store og viktige. Uttalelser skal i mange organisasjoner behandles som styrevedtak. Man må gi nok tid lokalt for engasjerte til å sette seg inn i planen, skrive et forslag til uttalelse og sende til styrer. Vi mener derfor man må ha en frist på minimum to måneder og at denne perioden ikke omfatter juli måned.

Kommentarer til kap. 5 - Medvirkning og kommunikasjon

FNF Akershus støtter forslaget om temabaserte arbeidsgrupper/møter i arbeidet med utforming av selve arealdelen. Vi anbefaler kommunen å legge til rette for at interesserte **kan sette seg ned med kart** og markere områder som er viktige.

Når kan man komme med arealinnspill? Vi ber kommunen synliggjøre for befolkningen at arealinnspill også kan være forslag til naturområder/områder som skal forbli LNF eller sikres på andre måter.

Vi ber om å bli holdt orientert om videre arbeid med planprosessen.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Akershus

Maria Rundhaugen Tesaker
Koordinator
FNF Akershus